

POLITYKA W ZAKRESIE STAŁEGO KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO (CPE)

*Wymagania odnośnie programów certyfikacji
i kwalifikacji IIA*

Rada ds. Certyfikacji Zawodowej IIA – styczeń 2022

Spis treści

1. Wstęp
2. Wymagania dotyczące corocznego raportowania
 - 2.1. Roczna liczba godzin CPE
 - 2.2. Szkolenie z etyki
 - 2.3. Zgodność ze Standardami
 - 2.4. Potwierdzenie działania zgodnie z Kodeksem Etyki
 - 2.5. Wyjątki dotyczące sytuacji nadzwyczajnych
3. Działania odpowiadające wymogom CPE
 - 3.1. Programy kształcenia
 - 3.1.1. Obliczanie liczby godzin CPE
 - 3.1.2. Obszary tematyczne
 - 3.2. Inne akceptowane działania
 - 3.2.1. Zdawanie egzaminów
 - 3.2.2. Autorstwo lub współautorstwo publikacji
 - 3.2.3. Tłumaczenie publikacji
 - 3.2.4. Przedstawianie prezentacji
 - 3.2.5. Niekomercyjne wystąpienia w roli eksperta merytorycznego
 - 3.2.6. Przeprowadzanie zewnętrznych ocen jakości (QA)
4. Proces raportowania godzin CPE
 - 4.1. Opłaty za raportowanie godzin CPE
 - 4.2. Termin składania rocznych raportów CPE
 - 4.3. Nie uzyskanie odpowiedniej liczby lub nie złożenie raportu odnośnie godzin CPE
5. Przechowywanie dokumentacji potwierdzającej zdobyte godziny CPE
 - 5.1. Audyt spełniania wymogów CPE

1. Wstęp

Świat biznesu stoi w obliczu ciągłych zmian i pojawiających się zagrożeń, które mają wpływ na to jak audytorzy wewnętrzni odpowiadają na potrzeby swoich organizacji. W związku z tym wiedza i umiejętności wymagane od audytorów, niezbędne dla dostarczania profesjonalnego zapewnienia i świadczenia usług doradczych, ulegają ciągłej ewolucji. *Międzynarodowe Standardy Praktyki Zawodowej Audytu Wewnętrznego* (Standardy) wymagają od audytorów wewnętrznych poszerzania wiedzy, umiejętności i innych kompetencji poprzez stały rozwój zawodowy. Wymóg ten pomaga audytorom utrzymać wysoki poziom kompetencji zawodowych w dynamicznie rozwijającym się środowisku zawodowym audytu wewnętrznego.

Ponadto, osoby które uzyskały jeden z certyfikatów / kwalifikacji zawodowych IIA (zwane dalej "osobami certyfikowanymi") są zobowiązane do stałego rozwoju zawodowego. Niniejszy dokument, znany wcześniej jako Dyrektywa Administracyjna nr 4, określa wymagania dotyczące stałego kształcenia zawodowego (CPE) w odniesieniu do niżej wymienionych certyfikatów i kwalifikacji IIA, oraz opisuje proces składania raportów CPE przez osoby certyfikowane, w celu utrzymania ważności certyfikatów:

- Certified Internal Auditor® (CIA®).
- Certification in Control Self-Assessment® (CCSA®).
- Certified Government Auditing Professional® (CGAP®).
- Certified Financial Services Auditor® (CFSA®).
- Certification in Risk Management Assurance® (CRMA®).
- Qualification in Internal Audit Leadership® (QIAL®).

2. Okres raportowania

Okres raportowania zaczyna się 01 stycznia a kończy 31 grudnia każdego roku. Raport godzin CPE musi zostać złożony w systemie CCMS nie później niż 31 grudnia każdego roku.

Osoby, które uzyskały certyfikaty są zwolnione z raportowania godzin CPE **tylko w roku**, w którym uzyskały certyfikat. Obowiązek gromadzenia oraz raportowania godzin CPE zaczyna się w następnym roku kalendarzowym.

Na przykład: Jeśli certyfikat został uzyskany w roku lutym 2022, wówczas w 2022 r. nie ma obowiązku składania raportu CPE. Pierwszy raport CPE należy złożyć do 31.12.2023 r.

3. Wymagania dotyczące corocznego raportowania

IIA wymaga aby osoby certyfikowane co roku potwierdzały, że spełniły wymagania CPE określone w niniejszym dokumencie. Wymagania dotyczące corocznego raportowania różnią się w zależności od tego, czy dana osoba jest *praktykującym* (czynnie wykonuje pracę związaną z audytem wewnętrznym lub pokrewną), *niepraktykującym* (nie wykonuje czynnie pracy związanej z audytem wewnętrznym lub pokrewną) lub *emerytowanym* (nie jest już aktywna zawodowo) audytorem wewnętrznym. Osoby, które przeszły na emeryturę, są zwolnione ze wszystkich wymogów dotyczących raportowania, w czasie gdy nie wykonują pracy zawodowej. Obowiązek powiadomienia IIA o przejściu na emeryturę spoczywa na osobie certyfikowanej, a dokonuje się tego składając

formularz zmiany statusu w swoim profilu w systemie Certification Candidate Management System ([CCMS](#)).

Dla utrzymania aktywności certyfikatów, zarówno osoby praktykujące jak i niepraktykujące, są zobowiązane do:

- Uzyskania i potwierdzenia corocznie wymaganych godzin CPE. (Szczegółowe wymagania różnią się w zależności od posiadanego certyfikatu / kwalifikacji oraz od tego, czy dana osoba jest praktykująca czy nie).
- Uzyskania i potwierdzenia corocznie co najmniej dwóch godzin szkolenia z etyki.
- Przedstawienia informacji odnośnie przestrzegania *Standardów*.
- Potwierdzenia przestrzegania Kodeksu Etyki IIA.

Szczegółowe informacje na temat każdego z wyżej wymienionych wymogów, a także wyjątki dotyczące sytuacji nadzwyczajnych, są opisane poniżej.

3.1. Roczna liczba godzin CPE

Liczbę wymaganych corocznie godzin CPE określa poniższa tabela. Liczba godzin jest różna w zależności od posiadanego certyfikatu / kwalifikacji oraz od tego, czy dana osoba jest praktykująca czy nie.

Status raportowania	Definicja	Używanie certyfikatu / kwalifikacji	Liczba wymaganych godzin CPE dla CIA	Liczba wymaganych godzin CPE dla CCSA, CGAP, CFSA, CRMA, QIAL
Praktykujący	Czynnie wykonuje pracę związaną z audytem wewnętrznym lub pokrewną	TAK	40	20
Niepraktykujący	Nie wykonuje czynnie pracy związanej z audytem wewnętrznym lub pokrewną	TAK	20	10

W przypadku osób posiadających kilka certyfikatów / kwalifikacji, godziny CPE zdobyte dla CCSA, CGAP, CFSA, CRMA i QIAL mogą być użyte dla spełnienia wymogów CPE odnośnie CIA. Innymi słowy, jeśli osoba praktykująca posiada zarówno CIA, jak i CRMA, i zdobędzie 40 godzin szkolenia dotyczącego audytu wewnętrznego i zapewnienia zarządzania ryzykiem, te godziny mogą być wykorzystane do spełnienia wymagań CPE zarówno CIA jak i CRMA.

Więcej informacji na temat kryteriów dla programów edukacyjnych, sposobu ustalania liczby godzin CPE, akceptowanych programów szkoleń oraz innych aktywności, w ramach których osoby certyfikowane mogą zdobywać godziny CPE, znajduje się niżej w rozdziale *Działania odpowiadające wymogom CPE*.

3.2. Szkolenie z etyki

Osoby certyfikowane są zobowiązane do uzyskania dwóch godzin CPE poświęconych tematyce etyki. Godziny szkolenia o tematyce związanej z etyką mogą zawierać się w całkowitym wymaganym rocznym limicie godzin CPE. IIA nie określa gdzie osoba certyfikowana powinien odbyć szkolenie. Szkolenie musi jednak odbywać się co roku, w okresie sprawozdawczym.

3.3.Zgodność ze *Standardami*

Rada ds. Certyfikacji Zawodowej (Professional Certifications Board - PCB) wymaga, aby osoby certyfikowane znały i rozumiały Obowiązkowe Wytyczne zawarte w Międzynarodowych Ramowych Zasadach Praktyki Zawodowej (IPPF), w tym *Standardy*. IIA zachęca do odbycia szkolenia w zakresie *Standardów*. Osoby certyfikowane muszą co najmniej raz w roku przeglądać *Standardy*, ustalać czy wykonują czynności audytu wewnętrznego zgodnie ze *Standardami* oraz informować IIA czy postępują zgodnie czy niezgodnie ze *Standardami*. (Niezgodność postępowania ze *Standardami* nie dezaktywuje ani nie wpływa negatywnie lub w inny sposób na status certyfikacji danej osoby).

3.4.Potwierdzenie działania zgodnie z Kodeksem Etyki

Osoby certyfikowane muszą przestrzegać Kodeksu Etyki IIA i informować w przypadku otrzymania wyroku za popełnienie przestępstwa. W szczególności muszą co roku potwierdzać poniższe informacje:

- Będę przestrzegać Kodeksu Etyki IIA.
- Nie narażę IIA na złą opinię, ani w żaden sposób nie spowoduję ujmy dla organizacji.
- Ukończyłem zalecane dwugodzinne szkolenie z zakresu etyki.
- Potwierdzam, że nie zostałem skazany za przestępstwo w okresie od ostatniego złożenia raportu. (Osoby, które zostały skazane są zobowiązane do podania szczegółów każdego wyroku skazującego, który miał miejsce od ostatniego złożenia raportu).

3.5.Wyjątki dotyczące sytuacji nadzwyczajnych

Rada ds. Certyfikacji (PCB), na wniosek osoby zainteresowanej, może udzielić częściowego lub całkowitego zwolnienia z obowiązku raportowania jeśli zachodzą ważne powody, jak np. służba wojskowa czy problemy osobiste. Fakt wystąpienia sytuacji nadzwyczajnej należy udokumentować. Osoby ubiegające się o zwolnienie z raportowania powinny zgłosić incydent przez swój profil w systemie CCMS przed wymaganym terminem raportowania CPE. Dostęp do systemu CCMS znajduje się na poniższej stronie: <https://global.theiia.org/certification/enrolled/Pages/Access-CCMS.aspx>

4. Działania odpowiadające wymogom CPE

IIA oczekuje, że osoby certyfikowane będą dbać o wysokie standardy zawodu audytu wewnętrznego wybierając, w celu spełnienia wymogów CPE, wysokiej jakości programy edukacyjne. Obowiązkiem każdej osoby certyfikowanej jest zapewnienie, aby zdobyte godziny CPE były zgodne z wytycznymi ustalonymi przez PCB (Radę ds. Certyfikacji Zawodowej IIA).

4.1. Programy kształcenia

Jednym z najbardziej rozpowszechnionych sposobów zdobywania godzin CPE jest uczestniczenie w szkoleniach. W rzeczywistości, osoby certyfikowane mogą zdobyć wszystkie wymagane godziny CPE w danym roku uczestnicząc w programach szkoleń. Dlatego też PCB ustaliła kryteria, które muszą być spełniane przez programy edukacyjne dla utrzymania wysokich standardów jakości. Aby program szkolenia mógł być zaakceptowany przez PCB, musi spełniać wszystkie następujące kryteria:

- Musi to być formalny program nauczania, który przyczynia się bezpośrednio do podnoszenia kompetencji zawodowych osoby certyfikowanej.
- Musi mieć jasno określone cele, z których wynika zakres wiedzy jaki uzyskują uczestnicy, lub poziom kompetencji zdobytych w wyniku ukończenia programu.
- Musi jasno określać wstępne warunki dotyczące wykształcenia i doświadczenia, jeśli są wymagane dla danego programu.
- Musi być opracowany przez osoby posiadające kwalifikacje w danej dziedzinie oraz w tworzeniu programów szkoleniowych.
- Musi zawierać aktualne / bieżące treści.
- Musi kończyć się wydaniem potwierdzenia ukończenia lub udziału w szkoleniu oraz uzyskanej liczby godzin CPE (np. Certyfikat ukończenia).

Rada ds. Certyfikacji Zawodowej IIA (PCB) uznaje następujące programy kształcenia i rozwoju zawodowego jako spełniające wyżej wymienione kryteria:

- Seminaria i konferencje prowadzone przez krajowe lub lokalne organizacje audytu lub rachunkowości.
- Specjalistyczne spotkania krajowych lub lokalnych organizacji audytu lub rachunkowości oraz krajowych instytutów (np. spotkania szkoleniowe organizowane przez krajowe Instytuty IIA).
- Oficjalne wewnętrzne programy szkoleniowe, które spełniają wyżej wymienione wymagania programu edukacyjnego.
- Branżowe programy edukacyjne innych stowarzyszeń lub organizacji zawodowych, związane z tematyką audytu wewnętrznego.
- Ukończenie kursów na wyższych uczelniach, z wyłączeniem tych, które są wymagane do dopuszczenia do egzaminu na stopień licencjata lub jego odpowiednika.
- Oficjalne programy kształcenia korespondencyjnego i samokształcenia związane z tematyką audytu wewnętrznego, które spełniają wyżej określone wymagania, w tym dotyczące potwierdzenia ukończenia.

4.1.1. Obliczanie liczby godzin CPE

Liczbę godzin CPE ustala się na podstawie rzeczywistego czasu trwania danego programu / wydarzenia, gdzie jeden 50-minutowy okres odpowiada jednej godzinie CPE. Jeśli program trwa krócej niż 50 minut, uczestnicy mogą pozyskiwać i raportować CPE w 10- lub 25-minutowych przyrostach. W przypadku programów, gdzie poszczególne części są krótsze niż 50 minut, ich suma może być traktowana jako jeden łączny program. Na przykład pięć 25-minutowych części szkolenia daje 125 minut i powinno być liczone jako 2,5 godziny CPE.

4.1.2. Obszary tematyczne

Osoby certyfikowane powinny w taki sposób dobierać programy CPE, aby spełniały one wyżej wymienione kryteria i obejmowały tematykę związaną z danymi certyfikatami / kwalifikacjami.

Ogólnie rzecz biorąc, akceptowane są obszary tematyczne ujęte w aktualnych programach egzaminów certyfikacyjnych. Zachęca się osoby certyfikowane, aby przy wyborze obszarów tematycznych systematycznego kształcenia, brały pod uwagę treść konspektów egzaminów – jak niżej:

Certyfikat / Kwalifikacja	Konspekt egzaminu
CIA	https://global.theiia.org/certification/CIA-Certification/Pages/Exam-Syllabus.aspx
CCSA	https://global.theiia.org/certification/CCSA-Certification/Pages/Exam-Syllabus.aspx
CGAP	https://global.theiia.org/certification/CGAP-Certification/Pages/Exam-Syllabus.aspx
CFSA	https://global.theiia.org/certification/CFSA-Certification/Pages/Exam-Syllabus.aspx
CRMA	https://global.theiia.org/certification/crma-certification/Pages/Exam-Syllabus.aspx
QIAL	https://global.theiia.org/qial/Public%20Documents/QIAL-Syllabus.pdf

4.2. Inne akceptowane działania

Oprócz oficjalnych programów edukacyjnych, osoby certyfikowane mogą uzyskiwać godziny CPE poprzez szereg innych akceptowanych działań *, w tym:

- Zdawanie egzaminów.
- Autorstwo lub współautorstwo publikacji.
- Tłumaczenie publikacji.
- Przedstawianie prezentacji.
- Niekomercyjne wystąpienie w roli eksperta merytorycznego.
- Wykonywanie zewnętrznych ocen jakości (QA).

Szczegółowe informacje odnośnie liczby godzin CPE możliwych do uzyskania w ramach każdego działania, podano w dalszych rozdziałach.

* Uwaga: Działania inne niż wymienione w niniejszym dokumencie można uznać za akceptowane, jeżeli osoba certyfikowana jest w stanie potwierdzić ich realizację, odpowiednio wyliczyć liczbę godzin CPE i wykazać, że dane działanie wnosi wkład do

jego kompetencji zawodowych. Na osobie certyfikowanej spoczywa odpowiedzialność za wykazanie, że dane działanie może być uznane za akceptowane i spełnia wymagania określone przez Radę ds. Certyfikacji Zawodowej IIA (PCB).

4.2.1. Zdawanie egzaminów

Zdanie egzaminów certyfikacyjnych innych niż IIA - godziny CPE przyznane za zdanie każdej części egzaminu z rachunkowości lub audytu (np. CPA lub CA):	10
Łączna maksymalna liczba godzin CPE przyznana w roku, w którym egzamin został zaliczony:	40

4.2.2. Autorstwo lub współautorstwo publikacji

Osoby certyfikowane mogą uzyskać godziny CPE za autorstwo lub współautorstwo publikacji o ile ich treść dotyczy odpowiednich obszarów tematycznych, takich jak ogólny zakres wiedzy dla zawodu audytu wewnętrznego w ujęciu globalnym, lub konkretnych działań w obszarze ich specjalizacji. Na potrzeby zdobywania i raportowania godzin CPE kwestie dotyczące publikacji dzieli się na cztery kategorie. Jest określony limit godzin CPE, które można zaraportować w ramach każdej kategorii, a także limit całkowitej liczby godzin CPE, które można zaraportować w ramach publikacji.

Kategorie publikacji	Maksymalna liczba godzin CPE, którą można zaraportować dla każdej kategorii	
	CIA	CCSA, CGAP, CFSA, CRMA, QIAL
1. Autorstwo lub współautorstwo książek (1 godzina CPE za 200 słów)	25	10
2. Autorstwo lub współautorstwo opracowań naukowych, artykułów lub blogów (1 godzina CPE za 200 słów)	15	6
3. Autorstwo pytań egzaminacyjnych IIA (1 godzina CPE za jedno zaakceptowane pytanie egzaminacyjne)	20	10
4. Opracowanie studium przypadku QIAL (10 godzin CPE za jedno zaakceptowane studium przypadku QIAL)	20	10
Łączna maksymalna liczba godzin CPE jaką można zaraportować za autorstwo lub współautorstwo publikacji	25	10

4.2.3. Tłumaczenie publikacji

Tłumaczenia publikacji powinny odnosić się do dziedzin lub dyscyplin dotyczących ogólnego zakresu wiedzy dla zawodu audytu wewnętrznego w ujęciu globalnym lub konkretnych sposobów działania w tym obszarze. Tłumaczenia opublikowanych artykułów lub książek niezwiązanych bezpośrednio z audytem wewnętrznym są dopuszczalne, jeżeli osoba certyfikowana jest w stanie wykazać, że te działania wnoszą wkład do jego biegłości zawodowej jako audytora. Na potrzeby zdobywania i raportowania godzin CPE, kwestie dotyczące tłumaczeń dzieli się na dwie kategorie.

Jest określony limit godzin CPE, które można zaraportować w ramach każdej kategorii, a także limit całkowitej liczby godzin CPE, które można zaraportować w ramach tłumaczeń.

Kategorie tłumaczeń	Maksymalna liczba godzin CPE, którą można zaraportować dla każdej kategorii	
	CIA	CCSA, CGAP, CFSA, CRMA, QIAL
1. Tłumaczenie książek (1 godzina CPE za 200 słów)	25	10
2. Tłumaczenie Poradników Uzupełniających IIA (np. Praktyczne Przewodniki, GTAG-i, opracowania naukowe, artykuły lub blogi (1 godzina CPE za 200 słów)	15	6
Łączna maksymalna liczba godzin CPE jaką można zaraportować za tłumaczenia	25	10

4.2.4. Przedstawianie prezentacji

Osoby certyfikowane mogą uzyskać godziny CPE za przedstawianie prezentacje (np. na seminariach, konferencjach lub szkoleniach), o ile ich treść dotyczy odpowiednich obszarów tematycznych, takich jak ogólny zakres wiedzy dla zawodu audytu wewnętrznego w ujęciu globalnym, lub konkretnych działań w obszarze ich specjalizacji. Osoba certyfikowana może uzyskać jedną godzinę CPE za każde 50 minut czasu prezentacji, plus czas na przygotowanie, odpowiadający **trzykrotności czasu prezentacji**. Na przykład, w przypadku prezentacji 50-minutowej, osoba certyfikowana uzyskalaby 4 godziny CPE (1 godzina CPE za samą prezentację i 3 godziny CPE za przygotowanie). Przy kolejnych prezentacjach tego samego materiału można zaraportować tylko czas prezentacji.

Prezentacje przedstawiane po raz pierwszy i kolejne prezentacje	Maksymalna liczba godzin CPE, którą można zaraportować dla każdej kategorii	
	CIA	CCSA, CGAP, CFSA, CRMA, QIAL
Prezentacje przedstawiane po raz pierwszy (godziny CPE oblicza się na podstawie czasu prezentacji plus czas przygotowania)	25	10
Kolejne prezentacje tego samego materiału (godziny CPE oblicza się tylko na podstawie czasu prezentacji)	5	2
Łączna maksymalna liczba godzin CPE jaką można zaraportować za prezentacje	25	10

4.2.5. Niekomercyjne wystąpienia w roli eksperta merytorycznego

Osoby certyfikowane mogą zdobywać godziny CPE w ramach różnych działań w kategorii "Uczestnictwo", w tym jako członkowie komisji, oceniający lub paneliści QIAL, współtwórcy poradników IIA lub recenzent jakości tłumaczenia treści egzaminów. Dla celów zdobywania i raportowania godzin CPE, "uczestnictwo" jest podzielone na cztery kategorie. Jest określony limit godzin CPE, które można zaraportować w ramach każdej kategorii, a także limit całkowitej liczby godzin CPE, które można zaraportować w ramach „uczestnictwa”.

Kategorie uczestnictwa	Maksymalna liczba godzin CPE, którą można zaraportować dla każdej kategorii	
	CIA	CCSA, CGAP, CFSA, CRMA, QIAL
1. Pełnienie (społecznie) funkcji lub członkostwo w komisji IIA lub innej zawodowej organizacji branżowej związanej z audytem wewnętrznym (1 godzina CPE za każde 50 minut udziału w pracach)	15	10
2. Współtworzenie poradników IIA (5 godzin CPE za każdy poradnik uzupełniający w ramach Międzynarodowych ramowych zasad praktyki zawodowej - IPPF)	10	5
3. Sprawdzanie jakości tłumaczenia treści egzaminów (1 godzina CPE za każde 50 minut pracy)	20	10
4. Nieodpłatna działalność w ramach programu QIAL:		
- Ocena dokumentacji osobowej (portfolio) potwierdzającej doświadczenie zawodowe (PPE) (½ godziny CPE za jedno portfolio PPE)	20	10
- Ocenianie studiów przypadku (½ godziny CPE za jedno studium przypadku)	20	10
- Oceny w ramach panelu QIAL (1 godzina CPE za prezentację + 1 CPE za wywiad)	20	10
Łączna maksymalna liczba godzin CPE jaką można zaraportować za niekomercyjne uczestnictwo w roli eksperta merytorycznego	20	10

4.2.6. Przeprowadzanie zewnętrznych ocen jakości (QA)

Osoby certyfikowane mogą zdobywać godziny CPE za udział w przeprowadzaniu zewnętrznych ocen jakości audytu. Godziny CPE przysługują tylko za prace wykonywane na miejscu; nie przysługują za czas poświęcony na przygotowania lub pisanie raportu. Jest określony limit godzin CPE, które można zaraportować w ramach przeprowadzenia każdej pojedynczej oceny, a także limit całkowitej liczby godzin CPE, które można zaraportować w ramach przeprowadzonych ocen.

Kategorie ocen jakości	Maksymalna liczba godzin CPE, którą można zaraportować dla każdej kategorii	
	CIA	CCSA, CGAP, CFSA, CRMA, QIAL
1. Niezależna (zewnętrzna) walidacja samooceny audytu wewnętrznego, zgodnie z definicją zawartą w Międzynarodowych ramowych zasadach praktyki zawodowej - IPPF	5	5
2. Jednotygodniowa zewnętrzna ocena jakości	10	5
3. Dwutygodniowa zewnętrzna ocena jakości	20	10
Łączna maksymalna liczba godzin CPE jaką można zaraportować za przeprowadzanie zewnętrznych ocen jakości	20	10

5. Proces raportowania godzin CPE

Co roku osoby certyfikowane (zarówno praktykujące, jak i niepraktykujące) otrzymują powiadomienie z IIA przypominające o rocznym obowiązku zgłaszania godzin CPE. Zgłaszania godzin CPE dokonuje się przesyłając coroczny raport CPE, który stanowi oświadczenie, że wszystkie wymagania odnośnie CPE zostały spełnione. Dla każdego posiadanego certyfikatu składa się osobny raport. Do raportu nie dołącza się dokumentacji uzupełniającej (np. certyfikatów ukończenia szkoleń). Osoby certyfikowane mogą składać raporty CPE za pośrednictwem CCMS lub za pośrednictwem lokalnego Instytutu, w zależności od przyjętych zasad. Odpowiedzialność za dopełnienie obowiązku prawidłowego złożenia raportu spoczywa na osobie certyfikowanej. Oprócz złożenia raportu potwierdzającego zdobycie wymaganych godzin CPE, osoby certyfikowane muszą wskazać, czy postępują zgodnie ze *Standardami* i potwierdzić działanie zgodnie z Kodeksem Etyki IIA.

5.1. Opłaty za raportowanie godzin CPE

Wysokości opłaty za raportowanie CPE różnią się w zależności od statusu członkostwa, posiadanych certyfikatów i kraju osoby certyfikowanej. Aktualne informacje dotyczące opłat za raportowanie CPE znajdują się na poniższych stronach:

- Ameryka Północna - www.theiia.org/Certification
- Poza Ameryką Północną - www.globaliia.org/Certification

5.2. Termin składania rocznych raportów CPE

Raport za bieżący rok musi być złożony do dnia 31 grudnia każdego roku. Każda osoba certyfikowana otrzymuje potwierdzenie spełnienia wymogu raportowania.

5.3. Nie uzyskanie odpowiedniej liczby lub nie złożenie raportu odnośnie godzin CPE

Osoby certyfikowane, które nie uzyskały wystarczającej liczby godzin CPE w roku kalendarzowym, nie powinny składać raportu CPE. Raport składa się tylko wówczas gdy została uzyskana wymagana liczba godzin CPE.

Certyfikaty osób, które nie złożą raportów CPE przed lub do 31 grudnia, automatycznie zmieniają status z aktywnych na nieaktywne (okres karencji). Certyfikaty, które pozostają w stanie nieaktywnym (okres karencji) przez ponad 12 miesięcy, zmieniają na stałe status na nieaktywny. Dodatkowe szczegóły dotyczące każdego z tych statusów oraz sposobów przywrócenia aktywności - znajdują się poniżej.

Status nieaktywny (Okres Karencji) - osoby, których certyfikaty zostaną przeniesione do tego statusu, otrzymają powiadomienie o zmianie statusu bezpośrednio z systemu CCMS lub z lokalnego Instytutu. Osoba, której certyfikat ma status nieaktywny (okres karencji) nie może posługiwać się certyfikatem. Aby zmienić status z nieaktywnego (okres karencji) z powrotem na aktywny, należy złożyć raport CPE za poprzedni rok dla każdego posiadanego certyfikatu lub kwalifikacji o tym statusie. Osoby, które nie zdobyły wystarczającej liczby godzin CPE w okresie sprawozdawczym, mogą wykorzystać godziny z następnego roku kalendarzowego w celu uzupełnienia braków. Jednak godziny CPE użyte do przywrócenia statusu aktywnego nie mogą być wykorzystane do spełnienia wymogów raportowania w bieżącym roku (mogą być użyte tylko raz).

Status nieaktywny - osoby, których certyfikaty zostaną przeniesione do tego statusu, otrzymają powiadomienie o zmianie statusu bezpośrednio z systemu CCMS lub z krajowego Instytutu. Osoba, której certyfikat ma status nieaktywny nie może posługiwać się certyfikatem. Aby zmienić status z nieaktywnego ponownie na aktywny **należy spełnić wymóg zdobycia godzin CPE dla jednego okresu sprawozdawczego (ostatnich 12 miesięcy)**, wypełnić formularz reaktywacji dla każdego posiadanego certyfikatu lub kwalifikacji o tym statusie oraz uiścić opłatę reaktywacyjną (aktualne stawki są dostępne na stronie internetowej IIA Global: <https://global.theiaa.org/certification/Pages/Pricing-Structure.aspx>). **Godziny CPE użyte do reaktywacji nie mogą być wykorzystane do spełnienia wymagań raportowania w bieżącym roku (mogą być użyte tylko raz).**

6. Przechowywanie dokumentacji potwierdzającej zdobyte godziny CPE

Jak wspomniano wcześniej, dokumentacja potwierdzająca (np. certyfikaty ukończenia szkoleń, które są wykorzystywane do wyliczenia liczby godzin CPE), nie powinna być składana wraz z rocznym raportem CPE. Osoby certyfikowane muszą jednak zachować całą dokumentację uzupełniającą, a także raporty CPE, które złożyły, przez co najmniej

trzy lata, i dokumenty te muszą być udostępnione na żądanie IIA. Przechowywana dokumentacja powinna zawierać, odpowiednio, następujące informacje:

- Tytuł programu i / lub opis treści.
- Daty uczestnictwa.
- Lokalizacja kursu lub programu.
- Organizacja sponsorująca / organizator.
- Godziny CPE, wynikające z zakresu kursu lub programu.
- List, certyfikat lub inne pisemne, poświadczenie ukończenia kursu.
- Dokumentacja dotycząca publikacji, prezentacji, udziału w komisjach itp.

6.1. Audyt spełniania wymogów CPE

Co roku IIA (lub jego przedstawiciel) przeprowadza audyt składanych raportów CPE. Osoby wybrane do audytu są zobowiązane do przedstawienia dokumentacji potwierdzającej zdobycie godzin CPE. Certyfikaty osób, które nie dostarczą informacji w podanym terminie, automatycznie zostaną przeniesione do statusu nieaktywny (okres karencji) i nie będą mogły posługiwać się certyfikatem. Jeśli audyt CPE wykáže, że dana osoba nie uzyskała wystarczającej liczby godzin CPE, zostanie jej wyznaczony sześciomiesięczny okres na uzupełnienie niedoboru godzin CPE i przedstawienia IIA Global stosownej dokumentacji. Jeżeli okaże się, że jakieś osoby, dopuściły się fałszowania dokumentów lub nieetycznego działania, zostanie to zgłoszone do Komisji Etyki i Odpowiedzialności Zawodowej, w celu prowadzenia dalszego dochodzenia.